

WIĘCEJ EUROPY

PROGRAM PREZYDENCJI HISZPAŃSKIEJ W UNII EUROPEJSKIEJ *

(1 stycznia – 30 czerwca 2002 r.)

I. Wprowadzenie

1. Kontekst Prezydencji hiszpańskiej
2. Idea przewodnia Prezydencji hiszpańskiej
3. Wola porozumienia i zaangażowanie
4. Priorytety Prezydencji hiszpańskiej

II. Sześć priorytetów Prezydencji hiszpańskiej

1. Zwalczanie terroryzmu w ramach strefy wolności, bezpieczeństwa oraz sprawiedliwości

- 1.1. Wzmocnienie instrumentów rządów prawa we wszystkich państwach Unii
- 1.2. Lepsza współpraca organów bezpieczeństwa państw członkowskich
- 1.3. Reakcja na obecną falę terroryzmu
- 1.4. Współpraca międzynarodowa
- 1.5. Realizacja postanowień szczytu w Tampere

2. Bezkolizyjne wprowadzenie euro

- 2.1. Zapewnienie bezkolizyjnego przejścia na euro oraz zagwarantowanie skutecznego przeciwdziałania fałszerstwom i oszustwom
- 2.2. Lepsza koordynacja polityki gospodarczej w obliczu zachwiania stabilności
- 2.3. Promowanie roli Unii Europejskiej na arenie międzynarodowej oraz obecności jednolitej waluty

3. Stworzenie bodźców dla procesu lizbońskiego na spotkaniu Rady Europejskiej w Barcelonie: dostatnia i bardziej dynamiczna Unia w służbie na rzecz swoich obywateli

- 3.1. Strefa europejskiego transportu i komunikacji
- 3.2. Jednolity rynek energetyczny: liberalizacja, otwartość i wzajemne połączenia
- 3.3. Jednolity rynek finansowy
- 3.4. Pełne zatrudnienie: zasadniczy cel z punktu widzenia spójności społecznej Europy
- 3.5. Edukacja

4. Rozszerzenie Unii Europejskiej

5. Stosunki zewnętrzne: więcej Europy w świecie

- 5.1. Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony (EPBO)
- 5.2. Stosunki transatlantyckie
- 5.3. Sytuacja w Afganistanie
- 5.4. Proces pokojowy na Bliskim Wschodzie
- 5.5. Stowarzyszenie państw regionu śródziemnomorskiego
- 5.6. Rosja
- 5.7. Zachodnie Bałkany
- 5.8. Ameryka Łacińska
- 5.9. Azja
- 5.10. Afryka subsaharyjska
- 5.11. Organizacja Narodów Zjednoczonych
- 5.12. Współpraca na rzecz rozwoju

6. Debata w sprawie przyszłości Europy

* Tekst niniejszego dokumentu w języku angielskim można znaleźć pod adresem internetowym:
<http://www.ue2002.es/principal.asp?opcion=3&subopcion=1&idioma=ingles>

III. Impuls dla polityk unijnych

Zatrudnienie i sprawy socjalne
Rynek wewnętrzny
Spójność gospodarcza i społeczna
Najbardziej oddalone regiony Unii
Telekomunikacja
Transport
Przemysł i energetyka
Badania i rozwój technologiczny
Środowisko naturalne
Rolnictwo i rybołówstwo
Ochrona zdrowia
Edukacja
Kultura i polityka audiowizualna

IV. Wnioski

I. Wprowadzenie

1. Kontekst Prezydencji hiszpańskiej

Hiszpania obejmuje – po raz trzeci – przewodnictwo w Radzie Unii Europejskiej w chwili, gdy dobiega końca, rozpoczęty ponad dziesięć lat temu, proces głębokich historycznych zmian, proces, którego kulminacyjnym punktem będą: rozszerzenie Unii Europejskiej oraz konsolidacja wspólnych wartości, takich jak: wolność, demokracja i prawa człowieka, po raz pierwszy będące współdziałaniem wszystkich Europejczyków, niezależnie od dzielących ich różnic.

Co więcej, początek Prezydencji hiszpańskiej zbiega się z wprowadzeniem euro, na razie w dwunastu państwach Unii Europejskiej. Jest to kulminacyjny punkt długotrwałego procesu, dający nadzieję na pomyślniejszą i bardziej stabilną przyszłość.

Zbliżające się rozszerzenie UE oraz znaczący postęp osiągnięty w ramach procesu integracji powodują konieczność zreformowania Unii Europejskiej, co byłoby dopełnieniem reformy z Nicei. Podjęta przez Radę Europejską na szczycie w Laeken decyzja o zwołaniu Konwentu, mającego na celu przygotowanie Konferencji Międzyrządowej, oznacza początek decydującego etapu w historii Unii, którą można łatwiej zrozumieć, Unii, która będzie konsekwentniej realizować swoje zasadnicze cele i która zyska większe znaczenie we współczesnym świecie.

Jednak taka wizja przyszłości, podobnie jak wszystkie procesy historycznych zmian, jest z konieczności bardzo krucha, ponieważ zagrażają jej nowe, ponadnarodowe wyzwania, takie jak terroryzm i zorganizowana przestępczość, dla których jedyną odpowiedzią jest autentyczna, wielostronna współpraca oraz dostosowanie mechanizmów współdziałania organizacji międzynarodowych, w tym i Unii Europejskiej.

11 września brutalnie ujawnił kryzys, jaki przechodzimy, oraz ogromny ciężar odpowiedzialności, jaka spoczywa na Hiszpanii wraz z początkiem jej Prezydencji, odpowiedzialności nie tylko za los Unii Europejskiej, ale także całej międzynarodowej społeczności. Niemniej jest to historyczna szansa, aby dzięki swojej polityce zagranicznej Unia wniosła istotny

wkład w dzieło upowszechniania oraz konsolidacji naszych wartości w tworzącym się nowym porządku międzynarodowym, jak również w promocję pokoju, współistnienia oraz harmonii między wszystkimi narodami i kulturami.

Znajdujemy się w trudnym okresie cyklu koniunkturalnego, co jednak nie powinno nam przesłonić znacznych sukcesów, jakie osiągnęliśmy w zakresie umacniania podstawowych parametrów gospodarczych. Musimy jednak zaznaczyć nasze zaangażowanie na rzecz realizacji celu, jakim jest zapewnienie pełnego zatrudnienia.

W pełni tego świadoma, Hiszpania zamierza podjąć starania organizacyjne i przywódcze mające na celu konsolidację, wsparcie oraz legitymizację obecnego europejskiego projektu, a tym samym udowodnienie, że terroryzm nie jest w stanie sparaliżować czy też utrudnić jego realizację, ani nie może zdezwuować wartości leżących u jego podstaw.

Prezydencja w Unii nie jest odosobnionym działaniem, podobnie jak i wkład Hiszpanii w realizację europejskiego projektu nie ogranicza się do działań podejmowanych w ciągu jej półrocznej Prezydencji. Z jednej strony nasze działania będą zgodne z linią postępowania wytyczoną przez poprzednie Prezydencje. W tym kontekście musimy podkreślić, że takie zagadnienia, jak: proces rozszerzenia UE, bezproblemowe przejście na jednolitą walutę, utworzenie Obszaru Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości, debata nad przyszłością Europy czy też aspiracje w kierunku bardziej konkurencyjnej i dynamicznej gospodarki będą realizowane zgodnie z projektami, które zostały wspólnie uzgodnione na szczytach w Göteborgu, Tampere, Nicei i Lizbonie.

Z drugiej zaś strony Prezydencja daje okazję wprowadzenia do europejskiej polityki hiszpańskich inicjatyw z ostatnich lat, jak np. proces lizboński, mający na celu stworzenie konkurencyjnej i dynamicznie rozwijającej się gospodarki, czy też proces z Tampere, którego zadaniem jest stworzenie obszaru bezpieczeństwa, sprawiedliwości i wolności.

W gruncie rzeczy kierunki działań wytyczone podczas kilku ostatnich posiedzeń Rady Europejskiej są całkowicie zgodne z linią, do której przyjęcia zachęcała od pewnego czasu Hiszpania.

Jest także rzeczą oczywistą, iż wydarzenia z 11 września udowodniły – z jeszcze większą mocą – fakt, że projektu europejskiej integracji nie można oddzielić od Sojuszu Północnoatlantyckiego. Teraz nadszedł czas, aby młodym pokoleniom Europejczyków przypomnieć, że dzisiejsza Europa swój dobrobyt i pokojową egzystencję zawdzięcza, przynajmniej w części, hojności oraz solidarności okazanej jeszcze nie tak dawno temu przez wielu mieszkańców Ameryki Północnej, kiedy Europa była jedynie polem bitwy, a później kontynentem ruin. Teraz wypada, abyśmy i my okazali taką samą solidarność. W trakcie swojej Prezydencji Hiszpania będzie zdecydowanie popierać tę solidarność.

Taka jest więc filozofia hiszpańskiej Prezydencji: skonsolidować i nadal realizować europejski projekt oraz pewne uniwersalne wartości, które wszyscy Europejczycy dzielą po raz pierwszy, a równocześnie utrzymać ciągłość wysiłków poprzednich i przyszłych Prezydencji, jak również z determinacją doprowadzić do końca strategiczną wojnę z terroryzmem.

2. Idea przewodnia Prezydencji hiszpańskiej

Stąd też wynika motyw przewodni Prezydencji hiszpańskiej – „Więcej Europy” – ustalony w reakcji na powyższe wyzwania. Pojęcie „Więcej Europy” oznacza dwie rzeczy:

Po pierwsze, odzwierciedla pragnienie zapewnienia Europie należnego jej miejsca oraz wpływu w stosunkach międzynarodowych. Sukces europejskiego projektu, który w latach pięćdziesiątych, a więc już w momencie jego rozpoczęcia, był reakcją na rosnącą internacjonalizację, jest obecnie koniecznym warunkiem, by móc sprostać złożonemu wyzwaniu globalizacji, w obecnym kontekście politycznym, gospodarczym i społecznym.

Po drugie, dotyczy zasadniczo europejskiej natury hiszpańskiego społeczeństwa, dla którego integracja europejska okazała się niezwykle ważnym i pozytywnym bodźcem do modernizacji i zmian społecznych.

3. Wola porozumienia i zaangażowanie

Biorąc pod uwagę obecny stan europejskiego projektu oraz jego głębokie implikacje dla hiszpańskiego społeczeństwa, konieczne jest możliwie najszersze porozumienie na rzecz realizacji tego projektu, który jest adresowany do wszystkich i w którego sukcesie każdy powinien mieć swój udział.

Prezydencja hiszpańska będzie wspierać zaangażowanie wszystkich obywateli na rzecz działań oraz celów Prezydencji, jak również ściślejsze związki między instytucjami Unii Europejskiej a jej obywatelami.

Nie można myśleć o zasadniczej reformie Unii Europejskiej bez poparcia obywateli, przy uwzględnieniu przejrzystości działań i pozyskaniu legitymizacji, oraz bez głębokiego zaangażowania obywateli Europy w budowę Unii, jak również w jej olbrzymi wpływ na społeczeństwo i życie codzienne.

Świadectwami tej nowej drogi budowania Europy są: powołanie Konwentu mającego na celu przygotowanie zbliżającej się Konferencji Międzyrządowej poświęconej reformie traktatowej, stworzenie otwartego forum dla organizacji reprezentujących społeczeństwo obywatelskie oraz kontynuacja krajowych debat w sprawie przeszłości Europy.

Porozumienie i zaangażowanie mają szczególnie duże znaczenie w obliczu stojących przed nami wyzwań. W każdym przypadku wynikiem kolejnego kroku w realizacji hasła „Więcej Europy” będą korzyści zarówno dla Hiszpanii, jak i dla Europy.

Tak więc dla Hiszpanii Prezydencja w Unii Europejskiej jest zadaniem zarówno europejskim, jak i narodowym, ukazującym ten kraj jako przygotowany do przyjęcia odpowiedzialności za budowę coraz bardziej zintegrowanej Europy, zajmującej należne jej miejsce w świecie w ciągu ostatniego dziesięciolecia.

4. Priorytety Prezydencji hiszpańskiej

Biorąc pod uwagę powyższy kontekst historyczny, jego filozofię, motto oraz wolę rozwoju europejskiego projektu, Prezydencja hiszpańska jest zdania, że musi podjąć starania uwzględniające realizację następujących sześciu celów, stanowiących główny punkt jej działań, których wynik będzie miernikiem jej osiągnięć:

1. Zwalczanie terroryzmu w ramach strefy wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.
2. Bezkolizyjne wprowadzenie euro.
3. Stworzenie bodźców dla procesu lizbońskiego na spotkaniu Rady Europejskiej w Barcelonie: dostatnia i bardziej dynamiczna Unia w służbie na rzecz swych obywateli.

4. Rozszerzenie Unii Europejskiej.

5. Stosunki zewnętrzne: więcej Europy w świecie.

6. Debata w sprawie przyszłości Europy.

Ponadto Prezydencja hiszpańska musi przyjąć odpowiedzialność nierozłącznie wiążącą się z każdą Prezydencją, tzn. kierować, wytyczać, koordynować oraz organizować sprawy Rady w taki sposób, aby nie zmarnować żadnej okazji do dalszego rozwijania europejskiego projektu we wszystkich dziedzinach objętych politykami wspólnotowymi.

II. Sześć priorytetów Prezydencji hiszpańskiej

1. Zwalczanie terroryzmu w ramach strefy wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości

Aby osiągnąć ten cel, należy podjąć działania zmierzające w kierunku wyznaczonym przez Deklarację szefów państw i rządów przyjętą w 48 godzin po terrorystycznym ataku z 11 września, jak również przez plan zwalczania terroryzmu opracowany przez Radę Europejską na jej nadzwyczajnym posiedzeniu, które odbyło się 21 września 2001 r.

Prezydencja hiszpańska wesprze swe prace na czterech zasadach, które uważa za fundamentalne dla strategii integracyjnej Unii Europejskiej. Oto one:

1.1. Wzmocnienie instrumentów rządów prawa we wszystkich państwach Unii Europejskiej

Z własnych doświadczeń Hiszpanii wynika, że jeżeli rządowi państwa zagraża terroryzm, to główne znaczenie ma zbliżenie wszystkich systemów prawnych państw członkowskich Unii Europejskiej, tak aby wyeliminować jakiegokolwiek możliwości powstania na terytorium Unii azylu dla terrorystów.

Aby tego rodzaju współpraca oraz konwergencja były możliwe, Prezydencja hiszpańska – opierając się na porozumieniach osiągniętych przez Prezydencję belgijską – doloży wszelkich starań w celu stworzenia i wzmocnienia niezbędnych instrumentów prawnych i sądowych, a w szczególności ramowej Decyzji w sprawie zwalczania terroryzmu, ramowej Decyzji w sprawie europejskiego nakazu aresztowania, ramowej Decyzji w sprawie zamrożenia aktywów, wzajemnego uznawania wyroków oraz rozwoju Eurojust.

1.2. Lepsza współpraca organów bezpieczeństwa państw członkowskich

Realizacja tego celu wymaga – w opinii Prezydencji hiszpańskiej – kontynuowania prac nad ustaleniem wspólnej listy organizacji terrorystycznych, nad powołaniem wspólnych zespołów śledczych, nad możliwie maksymalnym wzmocnieniem Europolu, jak również nad innymi metodami bardziej efektywnej wymiany i wykorzystania dostępnych informacji.

1.3. Reakcja na obecną falę terroryzmu

Obecna wojna przeciwko terroryzmowi obejmuje szerokie spektrum działań, począwszy od bezpieczeństwa w samolotach aż po operacje finansowe. W odniesieniu do tych ostatnich Prezydencja hiszpańska będzie przywiązywać szczególną wagę do prac Rady UE ds. Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz ds. Finansów w takich dziedzinach, jak pranie brudnych pieniędzy, zamrożenie aktywów oraz współpraca między jednostkami wywiadu finansowego państw członkowskich.

1.4. Współpraca międzynarodowa

Prezydencja hiszpańska pragnie, aby Unia Europejska była decydującą stroną w walce przeciwko międzynarodowej siatce terrorystycznej, współpracującą ściśle z Organizacją Narodów Zjednoczonych w zakresie działań podejmowanych w takich dziedzinach jak np. przyjęcie Ogólnej konwencji w sprawie międzynarodowego terroryzmu. Stosunki Unii Europejskiej z krajami trzecimi będą oceniane według kryterium współpracy tych państw w zwalczaniu międzynarodowego terroryzmu.

Prezydencja hiszpańska będzie w szczególności promować możliwie najściślejszą współpracę policji oraz wymiaru sprawiedliwości ze Stanami Zjednoczonymi.

1.5 Realizacja postanowień szczytu w Tampere

Rada Europejska na posiedzeniu w Laeken potwierdziła swoje zobowiązanie w kwestii utworzenia Obszaru Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości. Jakkolwiek obecne wyjątkowe okoliczności wymagają, aby na pierwszym miejscu postawić bezpieczeństwo, to Hiszpania zamierza zaktywizować prace we wszystkich obszarach objętych mandatem z Tampere.

Co się tyczy sfery wolności, to Hiszpania położy szczególny nacisk na postęp w tych sprawach, w których był on dotychczas najmniejszy, jak na przykład opracowanie wspólnej polityki azylowej i imigracyjnej. W dziedzinie polityki azylowej priorytetowymi zadaniami będą w szczególności projekty dyrektyw w sprawie reguł przyjmowania azylantów, ustalania definicji „uchodźcy” oraz metod dodatkowej ochrony, jak również projekty rozporządzeń, które zapewnią bardziej efektywne stosowanie Konwencji Dublińskiej. Jeżeli chodzi o kwestie związane z imigracją, Prezydencja dołoży wszelkich starań, by uzyskać aprobatę dla projektu dyrektywy w sprawie łączenia rodzin, a także będzie wspierać plan działań oparty na informacji Komisji Europejskiej o zjawisku nielegalnej imigracji.

Ponadto Hiszpania będzie zdecydowanie wspierać działania na rzecz poprawy zarządzania kontrolami na zewnętrznych granicach Unii Europejskiej.

W zakresie zwalczania przemytu narkotyków, Prezydencja hiszpańska będzie pracować nad przyjęciem propozycji Komisji w tej dziedzinie.

Kontynuowane będą starania mające na celu utworzenie Europejskiego Obszaru Sprawiedliwości poprzez wzajemne uznawanie wyroków sądowych w sprawach cywilnych i karnych, przy wzajemnym zaufaniu. W sprawach cywilnych szczególny nacisk zostanie położony na przyjęcie europejskiego nakazu wykonawczego.

Współpraca sądowa i policyjna w sprawach karnych zostanie zacieśniona dzięki analizie Zielonej Księgi w sprawie europejskiego oskarżyciela publicznego oraz utworzeniu europejskiej sieci szkoleń sędziów.

2. Bezkolizyjne wprowadzenie euro

Początek Prezydencji hiszpańskiej, przypadający na 1 stycznia 2002 r., zbiega się z wydarzeniem o bezprecedensowym znaczeniu dla procesu europejskiej integracji: wprowadzeniem w dwunastu państwach członkowskich Unii Europejskiej jednolitej waluty – euro – która zastąpi narodowe waluty tych krajów. Wydarzenie to jest kulminacją długotrwałego

procesu przygotowań, a także dowodem jednomyślności oraz skuteczności w podjęciu jednego z największych wyzwań, przed jakimi stanęła Europa. Następuje ono mniej więcej w dziesięć lat po włączeniu do Traktatu zapisów o Unii Gospodarczej i Walutowej, dokładnie zaś w dniu uzgodnionym siedem lat wcześniej w Madrycie.

Wraz z pojawieniem się w Unii Europejskiej euro zostanie utworzona strefa walutowa porównywalna do USA. Strefa ta będzie największą na świecie potęgą handlową, która przyczyni się do integracji rynków finansowych oraz polityki gospodarczej państw, które ją tworzą. Dzięki niej obywatele Europy otrzymają bardzo wymierny dowód korzyści wynikających z istnienia Unii Europejskiej.

Wyzwaniem, przed jakim stanie Prezydencja hiszpańska, będzie zagwarantowanie płynnego i efektywnego wprowadzenia nowych banknotów i monet, jak również administrowanie znaczącymi korzyściami oferowanymi przez nową wspólną walutę. Ponadto Prezydencja będzie musiała dołożyć starań, aby euro zaczęło odgrywać większą rolę jako podstawowa waluta referencyjna na międzynarodowych rynkach finansowych i rynku długów, dzięki czemu stanie się ona bardziej widoczna politycznie oraz przyniesie zasadnicze korzyści gospodarcze.

W związku z wprowadzeniem euro wysiłki Prezydencji hiszpańskiej będą się skupiać na następujących trzech celach:

2.1. Zapewnienie bezkolizyjnego przejścia na euro oraz zagwarantowanie skutecznego przeciwdziałania fałszerstwom i oszustwom

1 stycznia 2002 r. to data rozpoczęcia procesu wprowadzania banknotów i monet euro. Zorganizowane zostaną noworoczne obchody upamiętniające to wydarzenie zarówno na poziomie europejskim, jak i krajowym. Będzie to kulminacyjny punkt prowadzonej w minionych miesiącach kampanii informacyjnej adresowanej do obywateli. Konieczna będzie jej kontynuacja, tak by wszyscy obywatele mogli uzyskać wszelkie potrzebne dane, dzięki czemu przejście na nową walutę będzie płynne i bezkolizyjne.

Do osiągnięcia tego celu powinny się również przyczynić cotygodniowe wspólne konferencje prasowe organizowane przez Prezydencję, Europejski Bank Centralny oraz Komisję w ciągu kilku pierwszych tygodni stycznia i lutego.

W trakcie Prezydencji hiszpańskiej priorytetem będzie realizacja wszystkich punktów zawartych w oświadczeniach złożonych na ostatnim posiedzeniu Rady Europejskiej w Gandawie w sprawie wprowadzenia euro oraz zwalczania fałszerstw i oszustw. W tym kontekście szczególne znaczenie zyskuje sieć wymiany informacji między państwami członkowskimi wchodzącymi do strefy euro.

Ważne są także decyzje, jakie zostaną podjęte w sprawie zwalczania fałszerstw i oszustw, jak również wdrożenie obowiązującego ustawodawstwa w tej dziedzinie. Konieczne będzie ściśle nadzorowanie procesu wprowadzania monet i banknotów euro. Bardzo istotna będzie również szybka reakcja na wszelkie nieprzewidziane i awaryjne sytuacje, jakie mogą się pojawić w trakcie wymiany.

Na szczycie w Barcelonie Rada Europejska otrzyma raport w sprawie procesu przejścia na euro, który umożliwi ocenę rezultatów tego procesu.

2.2. Lepsza koordynacja polityki gospodarczej w obliczu zachwiania stabilności

Euro powinno się stać czynnikiem stabilizującym, który przywróci zaufanie na rynkach finansowych i wśród konsumentów. Koniecznym warunkiem osiągnięcia tego celu są: ściślejsze monitorowanie i koordynacja narodowych polityk gospodarczych pod każdym względem (nie tylko w aspekcie budżetowym), w celu utrzymania solidnych podstaw europejskiej gospodarki, jak również dokładniejsze ukierunkowanie niezbędnych decyzji ekonomicznych, tak aby zminimalizować wszelkie możliwe negatywne reperkusje osłabienia wzrostu gospodarczego.

W praktyce koordynacja przyjmie formę wysiłków mających na celu promowanie roli Grupy Euro, wzmocnienie ogólnych wytycznych polityki gospodarczej oraz wsparcie w zakresie wspólnej oceny sytuacji ekonomicznej. Z budżetowego punktu widzenia ważne będzie zacieśnienie koordynacji narodowej polityki budżetowej, w ramach realizacji Paktu na rzecz Stabilności i Rozwoju. Na analizę tych programów należy zwrócić szczególną uwagę w pierwszym kwartale rządów Prezydencji hiszpańskiej.

2.3. Promowanie roli Unii Europejskiej na arenie międzynarodowej oraz obecności jednolitej waluty

Wraz z euro w ramach Unii Europejskiej powstaje obszar walutowy porównywalny pod względem swej wielkości ze Stanami Zjednoczonymi, Unia zaś umacnia tym samym swoją pozycję jako największa potęga handlowa na świecie. Ta wyjątkowa rola gospodarcza i handlowa na arenie międzynarodowej powinna zacząć się przekładać także na kwestie polityczne. Z chwilą wprowadzenia nowej waluty reprezentacyjna rola euro przyniesie oczywiste skutki na poziomie międzynarodowym, poprawiając jego widoczność zarówno na międzynarodowym forum finansowym (zaplanowane spotkania grupy G-7), jak i w wielostronnych organizacjach finansowych. Prezydencja Grupy Euro będzie musiała się dostosować do nowej roli europejskiej waluty oraz zapewnić pełne wykorzystanie reprezentacyjnego potencjału euro na arenie międzynarodowej.

I wreszcie, liczne międzynarodowe spotkania w ciągu sześciu miesięcy naszej Prezydencji będą doskonałą okazją do przedstawienia i promowania euro wśród naszych partnerów.

3. Stworzenie bodźców dla procesu lizbońskiego na spotkaniu Rady Europejskiej w Barcelonie: dostatnia i bardziej dynamiczna Unia w służbie na rzecz swoich obywateli

Od samego początku Hiszpania aktywnie wspierała, w związku z decyzjami Rady Europejskiej w Lizbonie, rozwój oraz konsolidację procesu modernizacji i liberalizacji europejskiej gospodarki.

W Lizbonie Unia Europejska wyznaczyła sobie kilka ambitnych zadań oraz przyjęła szczegółowy program prac służący osiągnięciu tego celu. Wiosną miną dwa lata od rozpoczęcia tego procesu. Szczyt w Barcelonie będzie okazją do udowodnienia, że Unia Europejska potrafi zrealizować założone cele.

Obecnego spowolnienia tempa rozwoju gospodarczego nie można traktować jako pretekstu do odłożenia na później naglących decyzji. Wręcz przeciwnie, powinno się ono stać bodźcem do wprowadzania, tam gdzie to możliwe, reform koniecznych do przekształcenia Europy w jeden z obszarów gospodarczych o największym potencjale wzrostu gospodarczego oraz tworzenia nowych miejsc pracy.

Szczyt w Lizbonie okazał się sukcesem, ponieważ udowodnił, że Europa jest gotowa do zmian. Globalizacja gospodarki oraz pojawienie się nowych technologii zmieniły oblicze świata. Rozwijają się nowe branże, pojawiają nowe kraje-eksporterzy, powstają nowe możliwości pracy wymagające nowych kwalifikacji. Unia Europejska musi się znaleźć na czele tego nowego porządku i działać jak światowy lider, zmierzając w kierunku dynamicznej i konkurencyjnej Europy, świadomej swej siły i ogromnych możliwości.

Aby to osiągnąć, Prezydencja hiszpańska podczas obrad szczytu w Barcelonie podejmie starania zmierzające do osiągnięcia znaczącego postępu w pięciu podstawowych dziedzinach, w celu modernizacji i liberalizacji gospodarki oraz ostatecznego umocnienia prosperującej i konkurencyjnej strefy gospodarczej Unii Europejskiej.

3.1. Strefa europejskiego transportu i komunikacji

Bardziej otwarte i zintegrowane systemy transportowe to najlepsza gwarancja dobrych usług oraz bardziej efektywnego wykorzystania zasobów w sposób przyjazny dla środowiska naturalnego. Ostrzejsza konkurencja oraz głębsze wzajemne powiązania przyniosą korzyści zarówno przedsiębiorstwom, jak i obywatelom.

Do 2004 r. konieczne będzie udzielenie pomocy transeuropejskim sieciom transportowym działającym na obszarze całej Unii, aby usprawnić transgraniczne połączenia, poprzez m. in. usuwanie zatorów, wspieranie rozwoju oraz łączenie różnorodnych środków transportu.

Priorytetem będzie także utworzenie w Europie jednolitej przestrzeni powietrznej. Za realizacją tego celu do 2004 r. przemawiają korzyści w postaci skrócenia czasów przelotów oraz zmniejszenie kosztów, nie mówiąc już o korzyściach w zakresie ochrony środowiska naturalnego.

Spośród środków transportu coraz większego znaczenia w dziedzinie przewozów pasażerskich oraz towarowych nabiera kolej, zarówno z punktu widzenia infrastruktury, jak i pod kątem otwarcia i liberalizacji tego sektora. Dlatego też istotne będą środki przedsięwzięte na rzecz rozwoju sektora kolejowego.

W dziedzinie komunikacji konieczny jest polityczny impuls umożliwiający rozwój sieci szerokopasmowych, zarówno na poziomie krajowym, jak i wspólnotowym. Sieci te powinny umożliwić szybki rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy, tak byśmy byli w stanie konkurować z tymi krajami, które są w tej sferze bardziej zaawansowane od nas, a nawet wysunąć się na czoło w 2010 r.

Podczas obrad szczytu w Barcelonie zostanie przeanalizowana inicjatywa „e-Europa”, w kontekście ostatnich ocen Komisji oraz dyskusji na nieformalnym posiedzeniu Rady, jakie odbędzie się w Vitoria. Prezydencja hiszpańska zaproponuje nowy plan działań „e-Europa” na lata 2002-2005. Jego celem powinna być budowa społeczeństwa informacyjnego nie tylko w państwach członkowskich, lecz również między nimi.

3.2. Jednolity rynek energetyczny: liberalizacja, otwartość i wzajemne połączenia

Wewnętrzny rynek energetyczny to nieodzowny element zachowania konkurencyjności europejskiego przemysłu oraz gwarancja dla obywateli, że dzięki niemu korzystają z lepszych usług po niższych cenach.

W tej dziedzinie Unia Europejska musi się kierować pięcioma głównymi zasadami: otwartością, liberalizacją, konkurencją, przejrzystością oraz wzajemnymi połączeniami. Reguły te mają główne znaczenie dla osiągnięcia wymiernych rezultatów, w związku z czym wymagają szerokiej zgody politycznej.

Z praktycznego punktu widzenia Prezydencja hiszpańska będzie dążyć do uzyskania politycznego porozumienia w sprawie całkowitego otwarcia rynków energii elektrycznej i gazu ziemnego, w pierwszej kolejności dla przedsiębiorstw. Ponadto, aby jednolity rynek energii elektrycznej mógł funkcjonować, trzeba wprowadzić jasne i ujednoczone zasady w zakresie ustalania cen oraz zarządzania transgranicznym przesyłem energii.

Rozległe i dobrze ze sobą połączone sieci energetyczne mają zasadnicze znaczenie dla przezwyciężenia problemu fragmentacji oraz wzmocnienia konkurencji. Prezydencja hiszpańska będzie pracować w szczególności nad rewizją wytycznych dotyczących transeuropejskich sieci energetycznych oraz nad ogłoszonym wcześniej planem infrastruktury i wzajemnych połączeń, który powinien odpowiadać wymogom tych sieci.

3.3. Jednolity rynek finansowy

Po wprowadzeniu euro priorytetem dla Prezydencji hiszpańskiej będzie rozwój jednolitego rynku finansowego. Polityczny impuls nadany planowi działań w sferze usług finansowych odzwierciedla znaczenie, z jakim europejskie rządy traktują ten cel. Zapewni on możliwość stworzenia takiego rynku finansowego, którego wielkość i potencjał będą porównywalne z najlepszymi rynkami na świecie. Taki rynek zapewni Unii Europejskiej bardziej efektywną stopę oszczędności oraz niższe koszty kapitału, jak również poprawi warunki inwestowania w Europie i ułatwi jej rozwój gospodarczy.

Prezydencja hiszpańska jest zdania, że utworzenie w Europie zintegrowanego rynku kapitału podwyższonego ryzyka stanowi kontynuację podstawowego zobowiązania, które powinno zostać odpowiednio wsparte w planie ułatwiania podejmowania inwestycji oraz działań związanych z tym kapitałem.

W tym celu Prezydencja hiszpańska będzie dążyć do zachowania terminów ustalonych na 2005 r., ze szczególnym uwzględnieniem, po szczycie w Sztokholmie, integracji rynków papierów wartościowych do roku 2003.

Rada Europejska na posiedzeniu w Barcelonie będzie musiała zatwierdzić, przy pełnym poparciu ze strony trzech instytucji, ostateczne rozwiązanie dla zastosowania procedury legislacyjnej wynikającej z zaleceń zawartych w raporcie Lamfalussy'ego. Rozwiązanie to będzie się opierać na ustaleniach Parlamentu, Rady i Komisji w zakresie zgodności z terminami przyjętymi dla integracji rynków finansowych.

Prezydencja hiszpańska będzie zwracać baczną uwagę na postępy w harmonizacji reguł postępowania, ze szczególnym uwzględnieniem dyrektywy w sprawie wykorzystywania poufnych informacji i manipulacji rynkowych oraz dyrektywy w sprawie jednolitego prospektu emisyjnego przedsiębiorstw.

Równie ważne będzie szybkie osiągnięcie porozumienia w sprawie nowego projektu dyrektywy dotyczącej przejęć, który Komisja wkrótce przedstawi, w celu wzmocnienia konkurencji i restrukturyzacji europejskich przedsiębiorstw oraz pobudzenia napływu kapitału do Unii Europejskiej.

3.4. Pełne zatrudnienie: zasadniczy cel z punktu widzenia spójności społecznej Europy

Spotkanie na szczycie w Barcelonie powinno się stać okazją do skonsolidowania celów modernizacji społecznej wyznaczonych na szczycie w Lizbonie, a w szczególności do przedsięwzięcia wysiłków na rzecz osiągnięcia pełnego zatrudnienia do roku 2010.

W tej dziedzinie Unia Europejska postawiła sobie bardzo ambitne cele. Do roku 2010 zamierzamy stworzyć w Europie 20 milionów nowych miejsc pracy. Od czasu spotkania w Lizbonie już stworzyliśmy ich ponad dwa miliony, jednak jeszcze wiele pozostało do zrobienia.

Prezydencja hiszpańska ze szczególną troską będzie podchodzić do wspierania mobilności siły roboczej w Europie.

Unia Europejska ma cenne doświadczenia w dziedzinie strategii zatrudnienia. Proces luksemburski jest i nadal powinien być jednym z kamieni węgielnych modernizacji Europy oraz służyć realizacji celów, które musimy sobie wyznaczyć w Barcelonie.

Prezydencja hiszpańska dołoży starań, aby proces luksemburski został dostosowany do ducha Lizbony, tak aby oba te procesy przyniosły jak najlepsze rezultaty, ponieważ jest przekonana, że nowa faza strategii zatrudnienia powinna trwać do 2010 r. Będzie się również starała uporać ze strukturalnymi przeszkodami uniemożliwiającymi tworzenie nowych miejsc pracy oraz usprawnić systemy podatkowe i zabezpieczenia społecznego, jak również funkcjonowanie instytucji rynku pracy.

Szczególne znaczenie w tym kontekście będzie mieć raport Rady i Komisji w sprawie sposobu zwiększenia aktywności zawodowej oraz promowania takiego sposobu starzenia się, by zachować aktywność. Zawarte w raporcie wnioski dotyczące zmniejszenia zatorów na rynku pracy, nieformalnej gospodarki oraz zniechęcających przepisów podatkowych i zasad zabezpieczenia społecznego, powodujących, że podejmowanie pracy staje się mniej atrakcyjne, powinny znaleźć swe odbicie w strategii zatrudnienia.

Plan działań dotyczący stworzenia i otwarcia nowych rynków pracy w Europie, oparty na wnioskach zespołu zadaniowego do spraw kwalifikacji i mobilności, powinien zawierać wskazówki, jak ułatwić mobilność pracowników, a także przewidywać ściślejszą współpracę między krajowymi służbami do spraw zatrudnienia.

Modernizacja europejskiego modelu socjalnego będzie nadal priorytetem na szczycie w Barcelonie, ponieważ chcemy się zmierzyć z konsekwencjami starzenia się populacji oraz wpływem tego procesu na żywotność i trwałość krajowych systemów zabezpieczenia społecznego.

Powrót do pełnego zatrudnienia nie oznacza jedynie tworzenia nowych miejsc pracy, ale także poprawę jakości pracy, w tym zapewnienie równych szans mężczyznom i kobietom oraz osobom niepełnosprawnym, ustawiczne kształcenie oraz bezpieczeństwo i higienę pracy. W tym kontekście Prezydencja będzie zwracać szczególną uwagę na wszelkie inicjatywy wpływające z nowych potrzeb społeczeństwa oraz solidarności międzypokoleniowej: promocję zatrudnienia kobiet, starzenie się z zachowaniem aktywności oraz zapewnienie opieki zdrowotnej osobom w podeszłym wieku.

W ślad za wnioskami ze szczytu w Laeken Prezydencja hiszpańska zwoła szczyt socjalny z partnerami społecznymi, aby opracować wieloletni program prac, do przedłożenia Radzie Europejskiej.

3.5. Edukacja

Aby osiągnąć cel, jakim jest oparta na wiedzy konkurencyjna i dynamiczna gospodarka, konieczna jest solidna, praktyczna i otwarta edukacja, której europejski wymiar będzie wzmacniać mobilność między systemami oświatowymi oraz ustawiczne kształcenie. Nasze cele będziemy mogli zrealizować tylko wówczas, gdy europejska młodzież i pracownicy będą odpowiednio przygotowani i przeszkoleni.

Rada Europejska w Sztokholmie zwróciła się z prośbą do Rady ds. Edukacji oraz do Komisji o przedstawienie na szczycie w Barcelonie wiosną 2002 r. wspólnego raportu. Musi on zawierać ambitny politycznie program roboczy, wraz z konkretnymi zadaniami umożliwiającymi realizację celów określonych w sferze oświaty i systemów edukacyjnych do roku 2010. Zaplanowane działania powinny być ukierunkowane na systematyczne podnoszenie kwalifikacji i ciągłą naukę. W tak zarysowanych ramach należy również uwzględnić wnioski Grupy Wysokiego Szczebla ds. kompetencji i mobilności.

Prezydencja hiszpańska, definiując te cele, zwróci szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- zwiększenie przejrzystości procesów edukacyjnych, jak również oceny jakości; celem będzie poprawa jakości edukacji oraz zapewnienie większej mobilności między systemami;
- rozpropagowanie nauki drugiego i trzeciego języka wspólnotowego;
- nasilenie współpracy między jednostkami oświatowymi wszystkich poziomów;
- poprawa systemu szkolenia nauczycieli oraz tzw. trenerów.

4. Rozszerzenie Unii Europejskiej

Proces rozszerzenia, który Hiszpania i hiszpańska opinia publiczna zawsze wspierały, będzie niewątpliwie jednym z najważniejszych zadań Prezydencji hiszpańskiej, gdyż na tym ostatnim etapie trzeba będzie rozwiązać najtrudniejsze problemy.

Intencją Prezydencji hiszpańskiej będzie decydujący udział w zakończeniu negocjacji, pod koniec drugiej połowy 2002 r., ze wszystkimi przygotowanymi do członkostwa krajami kandydującymi, zgodnie z ustaleniami przyjętymi przez Radę Europejską na szczycie w Göteborgu.

Głównym celem będzie uzgodnienie wspólnych stanowisk przez piętnaście państw członkowskich w odniesieniu do najbardziej złożonych rozdziałów *acquis*, które mają największe implikacje finansowe: rolnictwa, polityki regionalnej, przepisów finansowych i budżetowych, zgodnie z obowiązującym *acquis* oraz z uwzględnieniem warunków finansowych, uzgodnionych na posiedzeniu Rady Europejskiej w Berlinie w 1999 r. Będziemy się również starali zamknąć wszystkie wciąż otwarte rozdziały.

Ponadto w tej ostatniej fazie negocjacji konieczne będzie sprawdzenie, czy spełnione zostały kryteria akcesyjne. Wszystkie kraje biorące udział w negocjacjach w pełni spełniają kryteria polityczne; jeżeli chodzi o kryteria gospodarcze, to dziesięć państw ma funkcjonującą gospodarkę rynkową i w krótkim czasie będzie w stanie stawić czoło konkurencji na rynku wewnętrznym. W związku z tym wskazane jest, aby w ostatnim etapie negocjacji rozpocząć weryfikację trzeciego kryterium, a mianowicie efektywnego wdrażania wspólnotowego *acquis*. Pierwsza ogólna ocena, wywodząca się z planu działań, który zostanie opracowany przez Komisję, zostanie dokonana podczas spotkania Rady Europejskiej w Sewilli. Podczas Prezy-

dencji hiszpańskiej zostanie również powołana grupa robocza, której zadaniem będzie przygotowanie aktu akcesji.

Szczególną uwagę będziemy zwracać na rozwój gospodarczy Bułgarii i Rumunii. Prezydencja hiszpańska będzie wspierać gotowość rządów tych państw do dalszych reform wewnętrznych oraz dążyć do zwiększenia tempa tych reform, tak aby możliwe było otwarcie wszystkich rozdziałów, co pozwoli tym krajom zachować perspektywy na akcesję.

Zostanie zapewnione wsparcie na rzecz wysiłków podejmowanych przez ONZ, mających na celu znalezienie politycznego rozstrzygnięcia kwestii cypryjskiej.

Ostatnie zmiany konstytucyjne w Turcji dają możliwość rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych z tym krajem. W związku z powyższym, zgodnie z wnioskami Rady Europejskiej przyjętymi w Laeken, Prezydencja hiszpańska będzie wspierać turecką strategię przedakcesyjną. Powinno to zapoczątkować nowy etap w analizie gotowości tego kraju do przyjęcia *acquis* oraz, w razie potrzeby, doprowadzić do określenia nowych celów w procesie akcesji.

5. Stosunki zewnętrzne: więcej Europy w świecie

Prezydencja hiszpańska będzie podejmować starania w celu zapewnienia, aby Unia Europejska mówiła jednym głosem w sprawach międzynarodowych, a tym samym umacniała swoje znaczenie, widoczność oraz wiarygodność. Immanentnym elementem budowy Europy, europejskich aspiracji oraz odpowiedzialności Unii przed wspólnotą międzynarodową jest ambitny i spójny rozwój Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa.

5.1. Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony (EPBO)

W dziedzinie bezpieczeństwa i obrony zasadniczym dążeniem jest zapewnienie Unii militarnych i cywilnych instrumentów umożliwiających jej bardziej efektywne zarządzanie kryzysami. W tym celu Hiszpania zamierza przeprowadzić, w ramach prac nad militarną koncepcją zarządzania kryzysami przez Unię Europejską, analizę zamierzonych sposobów wykorzystania sił zbrojnych w niektórych operacjach wymagających szybkiej reakcji. Analiza ta będzie uwzględniać elementy szybkiego reagowania UE.

Międzynarodowa sytuacja po tragedii 11 września spowodowała, że jeszcze ważniejsze stało się możliwie jak najszybsze wprowadzenie w życie EPBO. W związku z tym Prezydencja hiszpańska podejmie zdecydowane starania mające na celu dalszą „budowę Europy” w tej dziedzinie, ponieważ bez tego nie można mówić o tożsamości Europy na arenie międzynarodowej.

Priorytetami Prezydencji hiszpańskiej w tym zakresie będzie więc rozwój zdolności militarnych UE, zacieśnienie konsultacji i współpracy z Sojuszem Północnoatlantyckim oraz innymi organizacjami międzynarodowymi, jak również opracowanie i wdrożenie unijnych procedur w dziedzinie zarządzania kryzysami. 11 września udowodnił również konieczność pogłębiania współpracy wywiadów, a w szczególności lepszej koordynacji pracy różnych służb wywiadowczych państw członkowskich Unii Europejskiej oraz USA. Przyczyni się to do wzmocnienia analitycznych i prognostycznych zdolności UE w ramach Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa.

Hiszpania zamierza rozpocząć debatę, której celem jest uznanie walki z terroryzmem za część EPBO oraz zapewnienie środków niezbędnych do realizacji właściwych zadań.

Prezydencja hiszpańska zajmie się również rozwojem instrumentów zarządzania cywilnymi kryzysami oraz wzmocnieniem uprawnień Komitetu ds. Aspektów Cywilnych.

5.2. Stosunki transatlantyckie

Stosunki transatlantyckie są jednym z zasadniczych priorytetów Prezydencji hiszpańskiej, podobnie jak poprzedniej Prezydencji.

Oprócz walki z terroryzmem, która została wymieniona w pierwszym rozdziale, istnieją inne priorytetowe dziedziny, w których Unia Europejska i USA mają wspólne cele, takie jak na przykład ochrona środowiska naturalnego, walka z ubóstwem w krajach rozwijających się oraz wielostronny wzrost wymiany handlowej. Efektywność i spójność działań ma w tych dziedzinach podstawowe znaczenie. Rozpoczęcie nowej rundy rozmów w ramach WTO, co umocniłoby przekonanie o wychodzeniu z kryzysu gospodarczego oraz przyspieszyło rozwoju wymiany handlowej, stanowi okazję do podkreślenia owych wspólnych celów. Wszystko to bardzo dobrze wróży szczytowi Unii Europejskiej, USA i Kanady, który odbędzie się podczas Prezydencji hiszpańskiej.

5.3. Sytuacja w Afganistanie

Prezydencja hiszpańska będzie wspierać realizację decyzji Rady Europejskiej w sprawie sytuacji w Afganistanie, podjętych na szczycie w Laeken. Prezydencja zwróci szczególną uwagę na zapewnienie pomocy humanitarnej tymczasowemu rządowi Afganistanu, realizację harmonogramu zmian politycznych uzgodnionych na konferencji w Bonn, uczestnictwo w przyszłych wielonarodowych siłach ONZ oraz na opracowanie i realizację długoterminowego programu odbudowy Afganistanu.

Prezydencja hiszpańska dołoży również starań, aby w działaniach Unii Europejskiej wobec Afganistanu w ciągu najbliższych sześciu miesięcy uwzględnić przegląd stosunków oraz zacieśnienie więzi Unii z sąsiadami Afganistanu, na przykład z Indiami, Pakistanem oraz republikami środkowoazjatyckimi.

5.4. Proces pokojowy na Bliskim Wschodzie

W trakcie Prezydencji hiszpańskiej konieczne będzie zdwojenie wysiłków na rzecz położenia kresu przemocy oraz stworzenia perspektyw politycznego rozwiązania konfliktu. Rozwiązanie to staje się coraz bardziej naglące z uwagi na fakt, że osłabienie procesu pokojowego wpływa na stabilność oraz bezpieczeństwo całego regionu i stawia pod znakiem zapytania regionalną koalicję antyterrorystyczną. Unia Europejska podejmie takie wysiłki w porozumieniu ze Stanami Zjednoczonymi, Organizacją Narodów Zjednoczonych, Rosją i państwami arabskimi najbardziej zaangażowanymi w proces pokojowy, zgodnie z ostatnią deklaracją w sprawie Bliskiego Wschodu przyjętą przez Radę Europejską na spotkaniu w Laeken.

5.5. Stowarzyszenie państw regionu śródziemnomorskiego

Region Morza Śródziemnego jest Hiszpanii szczególnie bliski. Hiszpania żywi przekonanie, że po sześciu latach od zainicjowania proces barceloński powinien być z pełną mocą kontynuowany jako płaszczyzna współpracy i dialogu. W ramach współpracy politycznej oraz współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa Hiszpania będzie przywiązywać szczególną wagę do zwalczania terroryzmu. Natomiast w sferze współpracy gospodarczej i finansowej Hiszpania zapoczątkuje wiele inicjatyw mających na celu wzmocnienie stowarzyszenia gospodarczego oraz rozszerzenie integracji handlowej z partnerami śródziemnomorskimi, między

innymi poprzez utworzenie Eurośródziemnomorskiego Banku Rozwoju, o którym była mowa we wnioskach Rady Europejskiej z posiedzenia w Laeken.

W zakresie współpracy społecznej, kulturalnej i humanitarnej Prezydencja hiszpańska będzie dążyć do przyjęcia regionalnego programu obejmującego wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne oraz podejmie liczne działania w celu rozszerzenia „dialogu kulturowego i cywilizacyjnego” z partnerami z regionu śródziemnomorskiego.

5.6. Rosja

Rosja jest jednym z głównych wyrazicieli historycznych zmian zachodzących obecnie w Europie. Bezprecedensowa współpraca oferowana przez Rosję potwierdza jej całkowite uznanie euroatlantyckich wartości. Prezydencja hiszpańska będzie dążyła do umocnienia strategicznych więzi z Rosją w trakcie szczytu Unia Europejska – Rosja, jaki odbędzie się w maju w Moskwie. Ze szczególną uwagą należy podejść do kwestii gospodarczych i energetycznych, problemów walki z terroryzmem oraz do specyficznej sytuacji Kaliningradu, zwłaszcza zagadnień związanych z tranzytem osób.

W pierwszej połowie 2002 r. Hiszpania – jako kraj przewodniczący w Unii Europejskiej – poprze inicjatywy rozwijane w ramach tzw. Północnego wymiaru Unii Europejskiej.

5.7. Zachodnie Bałkany

Głównym zadaniem Prezydencji hiszpańskiej będzie dalsze kierowanie Procesem Stabilizacji i Stowarzyszenia (*Stabilisation and Association Process, SAP*), ze stosownym uwzględnieniem sytuacji w każdym z pięciu objętym nim krajów. Pierwszy raport Komisji w sprawie rocznego przeglądu SAP zostanie przedłożony Radzie pod koniec marca. Rada podejmie decyzję w sprawie reformy Paktu Stabilizacyjnego dla Europy Południowo-Wschodniej oraz możliwości jego bardziej efektywnej koordynacji ze strategią oraz celami SAP.

Prezydencja hiszpańska zamierza kontynuować realizację roboczego programu uzgodnionego z Federalną Republiką Jugosławii pod kątem stopniowego włączenia tego kraju do SAP.

5.8. Ameryka Łacińska

Prezydencja hiszpańska zwróci szczególną uwagę na drugi szczyt Unia Europejska – Ameryka Łacińska – kraje regionu Karaibów oraz będzie wspierać rozwój stosunków politycznych i gospodarczych.

Odbędą się również spotkania na szczycie z krajami Mercosuru, Wspólnoty Andyjskiej, Meksykiem i Chile. Prezydencja hiszpańska będzie dążyć do rozszerzenia stosunków z krajami Wspólnoty Andyjskiej oraz Ameryki Środkowej. Spotkania te mogą stworzyć dobrą okazję do zakończenia negocjacji w sprawie układu stowarzyszeniowego z Chile oraz do podjęcia rozstrzygających decyzji w negocjacjach toczących się z krajami Mercosuru, tak aby Unia Europejska ostatecznie zobowiązała się do zapewnienia i rozwijania stosunków z tym regionem na preferencyjnych warunkach.

5.9. Azja

Prezydencja hiszpańska nie umniejsza ogromnego potencjału relacji Unii Europejskiej z Azją. W ramach dialogu azjatyckiego w kontekście ASEM konieczne będzie jego rozsze-

zenie oraz podjęcie stosownych przygotowań do IV szczytu Azja -Europa, który odbędzie się pod koniec 2002 r. na szczepku ministrów.

5.10. Afryka subsaharyjska

Prezydencja hiszpańska będzie kontynuować politykę Unii Europejskiej w tym regionie, zwłaszcza w zakresie poszukiwania rozwiązań głównych konfliktów zbrojnych (Wielkie Jeziora, Afryka Zachodnia oraz tzw. Róg Afryki), a także problemów wewnętrznych, z jakimi borykają się takie kraje, jak Angola i Zimbabwe.

5.11. Organizacja Narodów Zjednoczonych

Prezydencja hiszpańska będzie dążyć do zapewnienia, aby Unia Europejska nadal zdecydowanie wspierała Kartę Narodów Zjednoczonych oraz jej instytucje. W obecnych okolicznościach szczególny nacisk należy położyć na wszystkie sprawy dotyczące zwalczania międzynarodowej siatki terrorystycznej, zwłaszcza na pełne wdrożenie rezolucji nr 1373 Rady Bezpieczeństwa. Prezydencja hiszpańska zwróci także szczególną uwagę na wejście w życie Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego, prace Komisji Praw Człowieka, międzynarodową konferencję w sprawie finansowania rozwoju, Drugie Światowe Forum na temat starzenia się populacji, szczyt żywnościowy FAO +5 oraz przygotowania do światowego szczytu na temat zrównoważonego rozwoju, który odbędzie się podczas Prezydencji duńskiej.

5.12. Współpraca na rzecz rozwoju

Co się tyczy krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku (krajów AKP), Prezydencja hiszpańska zamierza rozpocząć negocjacje w sprawie nowych umów o partnerstwie gospodarczym z przyszłymi regionalnymi strefami wolnego handlu między krajami AKP. Planuje się, że mandat negocjacyjny zostanie przyjęty przed spotkaniem ministrów Rady UE-AKP, które ma się odbyć na Dominikanie w czerwcu 2002 r.

6. Debata w sprawie przyszłości Europy

Deklaracja z Nicei w sprawie przyszłości Unii Europejskiej jest kamieniem milowym w historii europejskiej integracji, ponieważ stanowi ona, że przejrzystość i uczestnictwo są podstawowymi elementami, które powinny inspirować toczącą się debatę w sprawie przyszłości Europy.

Nowego etapu rozpoczętego w Nicei nie należy postrzegać jako reakcji na jakikolwiek kryzys, który jakoby przechodziła Unia Europejska, lecz raczej jako konieczną konsekwencję sukcesu UE. W chwili podpisywania Traktatu Rzymskiego niewiele było w stanie sobie wyobrazić, że zaledwie czterdzieści pięć lat później miliony obywateli Europy będą korzystać z jednolitej waluty, czy też że europejskie siły szybkiego reagowania staną się faktem, by wymienić jedynie dwa spośród najważniejszych ostatnich osiągnięć.

Deklaracja z Laeken formalizuje porozumienie osiągnięte przez szefów państw i rządów na spotkaniu 14 i 15 grudnia 2001 r. w sprawie powołania Konwentu złożonego z przedstawicieli rządów państw członkowskich, parlamentów narodowych, Parlamentu Europejskiego oraz Komisji Europejskiej, w którym aktywny udział wezmą również przedstawiciele krajów kandydujących. Celem tego gremium będzie opracowanie wskazówek i zaleceń, które zostaną przedłożone Konferencji Międzyrządowej ds. reformy traktatów.

Mając świadomość odpowiedzialności za rozpoczęcie prac Konwentu, Prezydencja hiszpańska będzie współpracować z jej przewodniczącym i wiceprzewodniczącymi powołanymi w Laeken, w celu podjęcia środków niezbędnych do rozpoczęcia przez Konwent obrad zgodnie z zaplanowanym harmonogramem.

Sukces Konwentu jako instrumentu przygotowawczego do Konferencji Międzyrządowej w 2004 r. jest szczególnie istotnym wyzwaniem, należy zatem zapewnić, by stosowanie tej procedury w przyszłości zostało skonsolidowane. Innowacja ta powinna zostać uwzględniona w trakcie procesu konstytucjonalizacji traktatów i samej Unii Europejskiej.

Konwent nada kształt strukturalnej fazie debaty publicznej poświęconej przyszłości Europy, a rozpoczętej w Nicei. Aby Konwent należycie spełnił swe zadanie, jego członkowie muszą jak najlepiej reprezentować instytucje, które ich wybrały. Od każdej z tych instytucji oraz od samego Prezydium Konwentu zależy, czy nie zawiedzie on oczekiwań pokładanych w tej innowacyjnej procedurze przygotowań do zmiany traktatów.

Zajmując się tematami poruszonymi w Deklaracji z Laeken, Konwent musi dążyć do przyjęcia konkretnego i realistycznego podejścia. Należy unikać abstrakcyjnych i teoretycznych rozważań na temat definicji sztucznych archetypów, natomiast trzeba pamiętać o rozwiązywaniu problemów obywateli.

Konwent musi być szczególnie wyczulony na obawy i oczekiwania społeczeństwa obywatelskiego, wyrażane podczas różnorodnych krajowych debat oraz na europejskim forum obywatelskim, które będzie otrzymywać regularne raporty z prac Konwentu i które może zostać poproszone o wyrażenie swej opinii, zgodnie z zasadami postępowania, jakie przyjmie Prezydium Konwentu.

Zasadniczego znaczenia nabiera współdziałanie Konwentu z Radą Europejską. W tym celu Rada będzie informowana o pracach Konwentu. Przewodniczący Konwentu przedstawi pierwszy raport Radzie Europejskiej na szczycie w Sewilli, co umożliwi zasięgnięcie opinii szefów państw lub rządów.

Prezydencja hiszpańska będzie również dążyć do zapewnienia terminowego przebiegu całego procesu. Pożądane byłoby zakończenie Konferencji Międzyrządowej w czerwcu 2004 r. Aby było to możliwe, Konwent powinien skutecznie i pilnie pracować od samego początku, tak aby w ustalonym terminie przyjąć dokument zawierający jasno sprecyzowane wskazówki bądź zalecenia.

Między zakończeniem prac Konwentu a rozpoczęciem Konferencji Międzyrządowej należy przewidzieć odpowiedni czas, aby wyniki działań Konwentu można było przedyskutować na szczeblu krajowym oraz w parlamentach narodowych. Konferencja Międzyrządowa mogłaby wówczas szybko i zdecydowanie wypełnić swoje zadanie uzgodnienia zmian w traktatach służących lepszemu integracji Europy.

Reforma Rady Ministrów Unii Europejskiej

Prezydencja hiszpańska jest przekonana, że reforma Rady to obecnie zadanie niezwykle ważne i pilne, tak więc, zgodnie z wnioskami przyjętymi przez Radę w Laeken, rozpocznie ona dyskusję w sprawie propozycji, które powinny zostać przedłożone przez sekretarza generalnego przed spotkaniem w Barcelonie, w celu przyjęcia na ich podstawie roboczych wniosków na szczycie Rady Europejskiej w Sewilli.

Zarządzanie Europą

Prezydencja hiszpańska podejmie niezbędne działania, aby Rada przeprowadziła dogłębną debatę poświęconą Białej Księdze w sprawie zarządzania Europą, po upływie okresu konsultacji przewidzianego w tym dokumencie, oraz biorąc pod uwagę jego wyniki.

W szczególności Prezydencja hiszpańska z zadowoleniem odnotowuje znaczenie, jakie Biała Księga przypisuje poprawie uregulowań prawnych. Biorąc pod uwagę przychylnie przyjęcie raportu Mandelkerna oraz informacji Komisji w sprawie uproszczenia przepisów, Prezydencja zobowiązuje się kontynuować tę debatę, której kolejny etap powinien doprowadzić do ustalenia planu działań w pierwszej połowie 2002 r.

III. Impuls dla polityk unijnych

Dla Prezydencji hiszpańskiej hasło „więcej Europy” oznacza kontynuację wcześniejszych prac oraz podstawę dla przyszłych Prezydencji w dziele rozwijania europejskiego projektu jako całości, bez pomijania żadnych możliwości, oraz posuwanie wszystkich spraw Unii do przodu na tyle, na ile to możliwe. Jest to raczej część odpowiedzialności spoczywającej na każdej Prezydencji UE, a nie kolejny priorytet.

Aby pokazać skalę zadań oraz wysiłek przywódczy, logistyczny i organizacyjny, jaki się z tym wiąże, trzeba powiedzieć, że Prezydencja hiszpańska będzie musiała przyjąć odpowiedzialność za ponad 530 spraw lub zagadnień na 33 zaplanowanych posiedzeniach Rady UE. Poza szczytami szefów państw i rządów w Barcelonie, Madrycie i Sewilli w Hiszpanii odbędzie się 41 spotkań ministrów – co trzy dni robocze przez cały okres Prezydencji hiszpańskiej – oraz 151 spotkań na niższym szczeblu – a więc ponad jedno dziennie.

W tym kontekście za podstawowe problemy polityki unijnej należy uznać:

Zatrudnienie i sprawy socjalne

Wzmocnienie i rozwój różnorodnych wspólnotowych instrumentów w zakresie tworzenia nowych i poprawy jakości istniejących miejsc pracy stanowi jeden z obligatoryjnych priorytetów każdej Prezydencji. Prezydencja hiszpańska będzie przywiązywać szczególną wagę do realizacji Agendy Socjalnej, o której zdecydowano w Nicei, dokonania wstępnej oceny na potrzeby przeglądu strategii luksemburskiej, do spraw związanych z ochroną społeczną oraz alienacją społeczną, trwałości systemów emerytalnych oraz problemów związanych ze starzeniem się populacji, w kontekście Konferencji Globalnej Narodów Zjednoczonych, która odbędzie się w Madrycie w kwietniu 2002 r.

Nowe metody pracy wymagają elastycznego rynku pracy oraz kwalifikacji niezbędnych do zrównoważenia popytu i podaży, zachowania zdrowia, bezpieczeństwa i jakości pracy.

Rynek wewnętrzny

Rynek wewnętrzny Unii Europejskiej musi pozostać głównym filarem wzrostu gospodarczego, tworzenia nowych miejsc pracy oraz korzyści płynących dla podmiotów ekonomicznych, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw, konsumentów i obywateli Europy. Prezydencja hiszpańska będzie dążyć do zrealizowania obecnych celów, obejmujących wszystkie tradycyjne sektory, od przemysłu i własności intelektualnej po harmonizację przepisów technicznych i ochronę konsumentów.

Głównymi czynnikami w tworzeniu niezbędnych, konkurencyjnych warunków oraz środowiska sprzyjającego efektywnej konsolidacji i rozwojowi ogromnego rynku wewnętrznego Wspólnoty będą: pełna zgodność z *acquis communautaire* oraz wysoki poziom transpozycji wspólnotowego ustawodawstwa do krajowych systemów prawnych, stosownie do ustalonego w Sztokholmie celu na poziomie 98,5 proc.

Szczególnie ważnym aspektem rynku wewnętrznego dla konsumentów oraz dla sektora rolnego będzie opracowanie Białej Księgi w sprawie bezpieczeństwa żywności, ponieważ wraz z podjęciem pracy przez Prezydencję hiszpańską rozpocznie działalność Europejski Urząd ds. Żywności.

Spójność gospodarcza i społeczna

Spójność gospodarcza i społeczna jest jedną z głównych [wspólnych] polityk ustalonych w Traktacie o Unii Europejskiej, ponieważ dopełnia ona i wzbogaca rynek wewnętrzny.

Jej fundamentalne znaczenie będzie rosnąć wraz ze zbliżającym się rozszerzeniem. Ta perspektywa skłoniła w zeszłym roku Komisję do opracowania pierwszych koncepcji rozwoju tej polityki.

Prezydencja hiszpańska, która na początku 2002 r. otrzymała od Komisji materiał aktualizujący drugi Raport w sprawie spójności gospodarczej i społecznej, będzie kontynuować debatę na ten temat z organami Wspólnoty, w celu ustalenia przyszłych zasad tej polityki.

Najbardziej oddalone regiony Unii

Hiszpania będzie zdecydowanie realizować program roboczy, konkretyzujący postanowienia Traktatu dotyczące najbardziej oddalonych regionów Unii, starając się uzyskać akceptację dla reżimu taryfowego oraz systemu podatków pośrednich na Wyspach Kanaryjskich oraz dla decyzji dotyczących specjalnego opodatkowania niektórych wyrobów alkoholowych w zamorskich departamentach Francji, na Azorach i na Maderze. Prezydencja podejmie konieczne środki, aby szybciej pozyskać akceptację nowego systemu podatkowego w zamorskich departamentach Francji.

Ponadto Prezydencja hiszpańska będzie dążyć do osiągnięcia postępu w zakresie zdefiniowania statusu najbardziej oddalonych regionów, w kontekście reformy wspólnotowej polityki regionalnej.

Telekomunikacja

Telekomunikacja jest podstawowym sektorem europejskiej gospodarki i w związku z tym będzie zajmować poczesne miejsce w naszej Prezydencji, pod dwoma względami. Po pierwsze, w odniesieniu do harmonizacji i liberalizacji, ze wskazaniem na przyjęcie ostatecznej dyrektywy dotyczącej ochrony danych, która dopełni ustawodawstwo w zakresie telekomunikacji. Po drugie, konieczny jest proces odzwierciedlający przyszłą zbieżność technologiczną. W odniesieniu do społeczeństwa informacyjnego trzeba będzie ponownie uruchomić inicjatywę e-Europa 2002, uwzględniając nowe cele.

Transport

W sektorze transportowym główne wysiłki w trakcie Prezydencji hiszpańskiej powinny się koncentrować na bezpieczeństwie różnych rodzajów transportu – drogowego, kolejowego oraz w szczególności lotniczego i morskiego – jak również na liberalizacji, pod kątem utwo-

zenia jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej. W odniesieniu do projektu Galileo Prezydencja będzie pracować nad realizacją mandatu określonego przez Radę w Laeken.

Przemysł i energetyka

W ramach ogólnej strategii rozwoju europejskiego przemysłu debata na temat konkurencyjności powinna się koncentrować na tematach związanych z zakładaniem nowych przedsiębiorstw, transferem technologii oraz rozwojem sektora biotechnologicznego.

Aby zagwarantować przedsiębiorstwom równe warunki funkcjonowania na rynku wewnętrznym, konieczne będzie stopniowe zmniejszanie pomocy państwa oraz zapewnienie jednolitości stosowania reguł konkurencji, zgodnie z przyjętymi w Sztokholmie wnioskami w sprawie redukcji ogólnej wielkości tego rodzaju pomocy oraz jej realokacji na cele horyzontalne.

Prezydencja hiszpańska będzie również musiała zakończyć prace nad pełną inkorporacją sektorów węgla i stali do Traktatu o Wspólnocie Europejskiej.

Uzupełniając cele uzgodnione w Lizbonie, Prezydencja hiszpańska będzie dążyć do osiągnięcia istotnego postępu w debacie nad propozycjami Komisji w sprawie liberalizacji rynków gazu i energii elektrycznej oraz stworzenia w pełni zintegrowanego i sprawnie funkcjonującego rynku wewnętrznego.

Prezydencja hiszpańska będzie także przywiązywać szczególną wagę do środków zachęcających do oszczędności energii, zarówno jeżeli chodzi o podaż energii (energia odnawialna i współgenerowana), jak i popyt na nią (przedsięwzięcia budowlane i transportowe).

Badania i rozwój technologiczny

Oprócz formalnego przyjęcia wspólnego stanowiska oraz w zależności od wyników drugiego czytania w Parlamencie Europejskim, Prezydencja, po uzgodnieniach z Parlamentem Europejskim, może przejść do końcowego przyjęcia VI Programu Ramowego w dziedzinie badań i rozwoju technologicznego. Już w trakcie trwania Prezydencji hiszpańskiej mogą się rozpocząć dyskusje na temat konkretnych programów wdrażających Program Ramowy, z zastrzeżeniem konieczności przyjęcia VI Programu Ramowego.

Środowisko naturalne

Kwestie ekologiczne znajdują się dzisiaj na początku międzynarodowej agendy politycznej, a Unia Europejska jest w tym zakresie światowym liderem. Prezydencja hiszpańska będzie traktować ochronę środowiska naturalnego priorytetowo, zarówno jeżeli chodzi o liczbę omawianych projektów, jak i ich znaczenie.

W politycznym programie Prezydencji ważne miejsce zajmą przygotowania do szczytu poświęconego zrównoważonemu rozwojowi, który odbędzie się w Johannesburgu. Dlatego też zwrócimy szczególną uwagę na rozwój prac nad unijną strategią zrównoważonego rozwoju, uzgodnioną w Göteborgu.

Negocjacje w sprawie przeciwdziałania zmianom klimatycznym również będą traktowane priorytetowo. Konieczne jest utrzymanie impetu zarówno w odniesieniu do środków podejmowanych na wewnętrznym forum Unii, jak i negocjacji w ramach porozumienia.

Rolnictwo i rybołówstwo

W sektorze rolnym będziemy kontynuować prace nad konsolidacją europejskiego modelu rolnictwa, a także reformować organizację wspólnego rynku. Nadamy nowy impet reformom w innych sektorach, takich jak owoce i warzywa, owoce suszone i ryż. Zostaną również opracowane wytyczne dotyczące upraw białkowych.

Zwrócimy uwagę na ubezpieczenie rolnicze, dążąc do upowszechnienia go w całej Wspólnocie.

Rada ds. Rolnictwa będzie uważnie obserwowała rozwój wydarzeń, które zdeterminują przyszłość Wspólnej Polityki Rolnej, takich jak negocjacje w rozdziale „rolnictwo” w ramach procesu rozszerzania UE oraz negocjacje rolne w ramach WTO.

Podczas Prezydencji hiszpańskiej kontynuowane będą prace nad propozycjami do Białej Księgi w sprawie bezpieczeństwa żywności, wzmacniającymi zaufanie konsumentów.

Jeżeli chodzi o zdrowie zwierząt, to Prezydencja hiszpańska uważa za wskazane dokonanie przeglądu ustawodawstwa w zakresie zwalczania szybko rozprzestrzeniających się chorób, takich jak pryszczycza i afrykańska gorączka trzody chlewnej, oraz uwzględnienie w przepisach najnowszej wiedzy technicznej i naukowej, w celu uniknięcia kryzysów zdrowotnych na terytorium Unii. Dyrektywa w sprawie chorób przenoszonych przez zwierzęta zostanie dostosowana do aktualnych reguł.

Na nieformalnym posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa zostanie zainicjowana debata na temat przyszłości rozwoju terenów wiejskich, pod kątem zwiększenia zdolności gospodarstw wiejskich do przetrwania, z uwzględnieniem równych możliwości dla kobiet i mężczyzn zamieszkałych na tych terenach.

Ponadto, w kontekście wyzwań stojących przed wspólną polityką rybołówstwa i znaczenia społeczno-gospodarczego tego sektora, priorytetem Prezydencji hiszpańskiej będzie rewizja tej polityki.

Zatwierdzenie przez Radę elementów takiej rewizji, która powinna wejść w życie 1 stycznia 2003 r., będzie zależęć od woli i postępu w rozmowach nad propozycjami Komisji w roku 2002.

Ochrona zdrowia

Oprócz zagadnień dotyczących bezpieczeństwa żywności, Prezydencja będzie dążyć do poprawy opieki zdrowotnej nad pacjentami oraz do zwiększenia dostępu pacjentów do nowoczesnych technologii przyszłości, poprzez wspieranie badań nad terapią komórkową oraz tworzenie banków tkanek. Kontynuowane będą także prace nad wspólnotowym programem zdrowia oraz kampanią przeciwko paleniu papierosów.

Edukacja

W dziedzinie oświaty Prezydencja hiszpańska skoncentruje uwagę na tych aspektach nauki i edukacji, które najlepiej odpowiadają obecnym wymogom społecznym i rynkowym, a w przyszłości najskuteczniej będą się przyczyniać do modernizacji systemów oświatowych.

Głównym tematem dyskusji będzie kształcenie ustawiczne, a w szczególności te jego aspekty, zarówno formalne, jak i nieformalne, w których wspólnotowa perspektywa daje nową jakość, przy równoczesnym zachowaniu zasady pomocniczości.

Kultura i polityka audiowizualna

Prezydencja hiszpańska zaproponuje dyskusję na temat wagi i roli kultury w Unii Europejskiej, w kontekście idei Europy Obywateli oraz rozszerzenia UE.

Kultura ery cyfrowej oraz wykorzystanie technologii informatycznych i informacyjnych w zakresie dziedzictwa kulturowego to kolejne tematy, które będą priorytetowo traktowane przez Prezydencję hiszpańską.

W sektorze audiowizualnym priorytetem będą wszelkie przedsięwzięcia niezbędne do wprowadzenia naziemnej telewizji cyfrowej, która zastąpi telewizję analogową.

IV. Wnioski

Wyzwania, przed jakimi stanie Unia Europejska w najbliższych miesiącach, to: zwalczanie terroryzmu, wprowadzenie euro, dalsze reformy ekonomiczne i społeczne, realizacja harmonogramu rozszerzenia UE, opracowanie europejskiej polityki zagranicznej i obrony oraz debata na temat przyszłości Europy.

Jesteśmy w stanie przekształcić Europę w sferę dobrobytu, otwartości, wolności i bezpieczeństwa, czego żądają jej obywatele, jedynie wówczas, gdy w ramach tych priorytetów osiągniemy widoczny postęp.

Ostateczny cel, jakim jest „więcej Europy”, odpowiada oczekiwaniom obywateli.